מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את השורש י־ר־ש ואת המילים הנגזרות ממנו
- להבין את ההבדל בין ירושה למורשת
- לתת דוגמאות למורשת משפחתית, לאומית ואנושית

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – הבנה בסיסית

1. ב – י־ר־ש
2. ג – ירושה היא לרוב חפץ, ומורשת כוללת גם שפה ומנהגים
3. ב – כשעושים אותה ומעבירים אותה הלאה
4. ב – מתכון לעוגיות שומשום של סבתא־רבתא
5. ג – הכתב והמספרים

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – מורשת כוללת גם שפה, מנהגים וערכים, לא רק חפצים
2. נכון – אנחנו מקבלים מורשת מהדורות הקודמים ומעבירים אותה הלאה
3. נכון – עברית, שבת וחגים הם מורשת של עם ישראל
4. לא נכון – מתכון הוא דוגמה טובה למורשת משפחתית
5. לא נכון – רבים של יורשת בלשון נקבה הוא יורשות

חלק ג' – השלימו את המשפט

1. מורישים
2. שורש
3. יורש
4. הוריש
5. יורשות

חלק ד' – התאמה: סוג המורשת והדוגמה

- 1 – ד (מתכון של סבתא)
- 2 – ג (השבת והחגים)
- 3 – א (הכתב והמספרים)
- 4 – ה (חפץ שעובר מאדם לאדם)
- 5 – ב (דבר שממשיכים לעשות ולהעביר הלאה)

חלק ה' – כתיבה אישית

1. כל תשובה אישית המתארת דבר שעובר במשפחה, למשל מתכון, כינוי או מסורת
2. תשובה אישית הכוללת נימוק - למשל ערך, מנהג או סיפור חשוב

חלק ו' – חשיבה מעמיקה

1. התלמיד יסביר שמורשת חיה כשממשיכים לעשות אותה בפועל - לבשל מתכון, לחגוג חג, לדבר שפה - ולא רק לזכור אותה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- השורש י־ר־ש, ודוגמאות כמו יורש, ירושה, להוריש
- ירושה היא בעיקר חפץ, מורשת כוללת גם שפה, מנהגים וערכים
- כל דוגמה אישית הגיונית מהמשפחה - מתכון, מנהג, מילה או כינוי

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח את השיעור במשחק קצר: כל תלמיד משתף בחצי דקה דבר שקיבל מאדם חשוב לו
- כדאי להדגיש שמורשת היא לא רק חפצים - גם מילים, מנהגים וסיפורים נחשבים מורשת
- בחלק הפתוח כדאי לעודד תלמידים לשתף בכיתה את מה שכתבו, כדי לחזק את החיבור האישי לנושא

דף תרגול: מה קיבלנו בירושה? – מהי מורשת

דף התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

מורשת זה דברים שעוברים מסבא וסבתא להורים ומההורים לילדים. נלמד מילים חדשות על מורשת.

📖 מילון קטן:

מורשת	דברים שעוברים מדור לדור - מנהגים, שפה, סיפורים
ירושה	חפץ או רכוש שעובר מאדם לאדם
שורש	האותיות הבסיסיות של מילה, כאן י־ר־ש
יורש / יורשת	מי שמקבל ירושה
להוריש	לתת למישהו אחר דבר שיישאר אחריך
דור	קבוצת אנשים שחיה באותה תקופה, למשל הורים או ילדים
מנהג	דבר שעושים שוב ושוב במשפחה או בעם
האנושות	כל בני האדם בעולם

1 חלק א' – הבנה בסיסית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה השורש של המילה מורשת?

א) מ־ר־ש ב) י־ר־ש ג) ו־ר־ש ד) מ־ו־ר

2. מה ההבדל בין ירושה למורשת?

א) אין הבדל, זו אותה מילה ב) ירושה היא רק כסף

ג) ירושה היא לרוב חפץ, ומורשת כוללת גם שפה ומנהגים ד) מורשת היא רק לעם, ירושה למשפחה

3. מתי אומרים שמורשת חיה?

א) כשהיא נמצאת במוזיאון ב) כשעושים אותה ומעבירים אותה הלאה ג) כשהיא כתובה בספר

ד) כשהיא שייכת לעם אחד בלבד

4. מה ליה מצאה בסיפור?

א) תמונה ישנה ב) מתכון לעוגיות שומשום של סבתא־רבתא ג) מכתב ד) שעון יד

5. מה שייך לכל בני האדם בעולם?

א) מתכון משפחתי ב) כינוי משפחתי ג) הכתב והמספרים ד) ברכה לפני נסיעה

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	מורשת היא רק חפץ שעובר מאדם לאדם	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
2	אנחנו יכולים להיות גם יורשים וגם מורישים	☐	☐
3	השפה העברית היא דוגמה למורשת של עם	☐	☐
4	מתכון משפחתי לא יכול להיחשב מורשת	☐	☐
5	רבים של המילה "יורשת" הוא "יורשים"	☐	☐

3 חלק ג' – השלימו את המשפט

השלימו את המילה החסרה.

1. אנחנו גם יורשים וגם _____

2. המילה מורשת והמילה ירושה שייכות לאותו _____

3. מי שמקבל ירושה נקרא _____

4. לתת למישהו דבר שיישאר אחריך נקרא ל _____

5. רבים של המילה יורשת הוא _____

4 חלק ד' – התאמה: סוג המורשת והדוגמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. מורשת משפחתית	___	**א.** הכתב והמספרים
2. מורשת של עם	___	**ב.** דבר שממשיכים לעשות ולהעביר הלאה
3. מורשת של האנושות	___	**ג.** השבת והחגים
4. ירושה	___	**ד.** מתכון של סבתא
5. מורשת חיה	___	**ה.** חפץ שעובר מאדם לאדם

5 חלק ה' – כתיבה אישית

ענו בקצרה.

1. תנו דוגמה אחת למורשת משפחתית שלכם - חפץ, מילה, מנהג או סיפור

2. מה הייתם רוצים להוריש לדור הבא? נמקו בקצרה

6 חלק ו' – חשיבה מעמיקה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. הסבירו במילים שלכם למה מורשת צריכה להיות "חיה" ולא רק זיכרון מהעבר

כרטיס יציאה

מה השורש של המילה מורשת ואילו מילים נוספות יש בשורש הזה?

מה ההבדל בין ירושה למורשת?

תנו דוגמה אחת למורשת שאתם מכירים מהמשפחה שלכם

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀